

Jak to bylo před čtyřiceti lety

Obec Desná v minulosti byla pro svůj rozkvět vždy považována za pokročilou, zvláště v dobách, kdy byl předsedou MNV pan František Hurych. Desná svého času obdržela vyhodnocení jako nejlepší obec tehdy královéhradeckého kraje a obdržela odměnu 100 000 Kč, což v současné době můžeme porovnávat s „vesnicí roku“. To byl rok 1965, ale pro další generace to bylo zavazující. Po letech zvelebování obce se členové Místního národního výboru v Desné v čele se svým předsedou Vojtěchem Lipavským (mimo jiné členy byli např. Oldřich Nádvorník - ekonom JZD, Jaroslav Kopecký - předseda NF a JZD, Josef Flídr st. - účetní MNV a dalšími rozhodlo pro velký krok. Počet mladých rodin se rozrůstal a s nimi přicházela i potřeba zařízení

pro děti, aby se maminky mohly co nejdříve vrátit do práce. MNV Desná ve spolupráci s JZD Desná se rozhodl pro výstavbu mateřské školy. Zkušenosti s takovýmto zařízením v naší obci byly. Už v padesátých letech na rychtě čp. 2 fungoval útulek pro malé děti, kde se o ně starala paní Marie Šplíchalová a paní Marie Kladivová.

Stavbu nové školy financovala obec Desná, projektovou dokumentaci a vše ostatní zajistilo místní JZD. Projekt pro školu tehdy vypracovaly Zemědělské stavby Svitavy v čele s panem Josefem Šmolíkem, který stavbu dozoroval. Stavba se začala realizovat v roce 1973, kdy se vybetonovala podkladová deska, vyzdily se sloupce pro usazení panelů. Později však došlo ke změně projektu, škola byla klasicky vyzděna především stavební skupinou místního JZD a zedníky z blízkého okolí. Dílo rostlo

díky spoustě dobrovolníků-brigádníků, kteří zde odpracovali veliké množství hodin. Je škoda, že stavební deníky nemáme k dispozici, snad odpočívají někde v archivu, protože při slučování obcí se vše odváželo do obce střediskové. Tam se zaznamenával každý den stavby, zapisoval jsem do něho, co se který den udělalo, kolik lidí zde pracovalo a to jmenovitě. Se čtyřicetiletým odstupem si ale stále troufám říci, že tehdy nebylo

pověstným autem zn. Barkas řídicím Janem Pavlišem z Vidlaté Seče, Chotěnova, Jarošova, Budislavi a Poříčí. Jezdily sem i děti z Dolního Újezdu. Výše zmiňovaná poradna se nikdy neotevřela, protože se v levé části otevřela druhá třída školy s vlastním zázemím.

V tehdejší době školičku navštěvovalo 58 dětí, o jejich spokojená bříška se pečlivě starala paní Věrka Sýkorová, o pořádek jako ze škatulky se starala paní Mařenka Kladivová s paní Růženkou Kysilkovou a kolektiv učitelek s první ředitelkou paní Marií Ciglovou.

Desenská školka byla moderním zařízením a obec za vybudování utratila 6×100 000 Kč. Kolik stálo vybavení školky, nevíme. Po čtvrt století sloužila rovná střecha, ale zub času vykonal své, nepo-

mohly žádné provizorní opravy, proto se obecní zastupitelstvo v čele se starostou panem Stanislavem Novákem rozhodlo zakrýt školku mohutnou střechou. Autorem plánů krovů byl Ing. Gabrhel z Dolního Újezdu. Došlo i k malým stavebním úpravám v zadním traktu objektu. Vznikl tak veliký prostor nákladem více jak 400 000 Kč, nikdy k ničemu nevyužívaný. Až po dlouhé řadě let zastupitelstvo obce Desná se rozhodlo pod vedením starostky paní Hany Flídrové rekonstruovat budovu do dnešní podoby.

Jsem rád, že jsem mohl být u zrodu něčeho, co přetrvalo již čtyři desítky let a znovu bych rád poděkoval všem, kteří se na stavbě podíleli, i když vím, že celá řada z nich nežije a školce přeji do dalších let především hodně drobotiny a dobrého zacházení.

Josef Flídr, tehdejší stavbyvedoucí

Deseňáka, který by nepřiložil ruce k dílu.

Podle projektu se vybuďovala školka pavilónová a pro výuku se mělo původně používat jen pravé křídlo, v levé měla být dětská poradna s dětskou ordinací. Během stavby došlo ke sloučení místního družstva s JZD Mír Vidlatá Seč a tak strategickým partnerem MNV Desná pro dobudování školky byl tento nově vzniklý subjekt. Zájem o umístění dětí do MŠ byl veliký a tak i maminky, aby splnily podmínku přijetí dítěte do školky, musely povinně odpracovat 30 hodin na úklidových a dokončovacích pracích. Vnitřní vybavení zajišťovalo finančně zemědělské družstvo, od roku 1976 již jako zemědělské družstvo „Obránců míru“ Dolní Újezd. Proto do školky chodily děti nejen z Desné, ale byly svázeny

Zajímavosti ze školní kroniky

- 1976 rozpočet školy 32 000 Kčs, rozpočet školní jídelny 32 000 Kčs
- První rok zapsáno 32 dětí (18 z Desné, 14 dětí dojíždělo autem JZD „Barkasem“ z Vidlaté Seče, Jarošova, Chotěnova)
- První ředitelkou byla Marie Ciglová, učitelka Miloslava Fryaufová, kuchařka Věra Sýkorová, školnice Marie Kladvivová
- Stravovalo se 32 dětí a 3 dospělé osoby za cenu (28 dětí 4,55 Kčs/den, 2 děti 3,05 Kčs/den, 2 děti 1,55 Kčs/den)
- Stravné se platilo měsíc předem a bylo zavedeno odhlašování a přihlašování den předem

- Při škole bylo zřízeno SRPŠ – během školního roku probíhaly 3-4 schůze s výchovnými přednáškami
- Na jaře 1976 se konala velká brigáda na školní zahradě. Byly provedeny terénní úpravy, vybudováno pískoviště, zabetonována skluzavka, postavena houpačka a kolotoč
- Rodiče přispívali na hračky každý měsíc 5 Kčs
- Pro zlepšování zdravotního stavu dětí byly v MŠ prováděny lékařské prohlídky všech dětí. Školu navštěvoval MUDr. František Šráček 3x ročně a dle aktuální potřeby. Dětem byl podáván rybí tuk, fluoridové tablety na prevenci zubního kazu a v pozdějších letech i vitamín C
- Každý měsíc probíhalo měření a vážení dětí. Výsledky se pečlivě zapisovaly
- Pro zvyšování úrovně řízení školy bylo doporučeno plnit závěry sjezdů KSČ. Byl rozpracován plán vlastenecké a internacionální výchovy. Soudružka ředitelka i soudružky učitelky navštěvovaly tzv. politická školení
- Další školní rok 1977-1978 bylo otevřeno nové oddělení, bylo vybaveno z prostředků JZD. Školu navštěvovalo 52 dětí, docházka byla stálá (20 dětí z Desné, 32 dojíždělo autem JZD řízeným panem Janem Pavlišem z Poříčí, Mladočova, Vidlaté Seče, Jarošova, Chotěnova a D. Újezda)
- Rodiče se významně podíleli na životě školy – úklid po malování, sekání trávy, nátěry laviček, plotu...
- Pravidelně byly ze zbylých prostředků SRPŠ nakupovány nové hračky, JZD darovalo peníze na zakoupení diaprojektoru, gramorádia, sáčků na cvičební úbory

- Ke všem významným politickým výročím jsou zhotovovány nástěnky a výzdoba školy
- Poznatky ze stranického vzdělávání a přednášek k novým osnovám předávaly s. učitelky ve vhodné formě do přímé práce s dětmi
- 1976 „rok dítěte“ - Valné shromáždění OSN přijalo po dvaceti letech „Deklaraci o právech dítěte“. Zajišťuje všem dětem právo na zdravý rozvoj, na vzdělání, na budoucnost se sociálními jistotami
- Výdaje na jídelnu se hradí z rozpočtu MNV. JZD poskytuje zeleninu, ovoce, med, mléko, vejce a maso dle možností
- Každý školní rok probíhá ve škole inspekční činnost. Cílem je prověřit úroveň komunistické výchovy, její komplexnost a závaznost pro plnění úkolů na další období. Časté kontroly probíhají též ve školní jídelně.
- V roce 1980 bylo zakoupeno pianino, které zdárně funguje dodnes
- Od školního roku 1979-80 navštěvují školu pouze děti z Desné, Mladočova, Poříčí a D. Újezda. V Jarošově byla otevřena nová školka, kam přešly děti z Vidlaté Seče, Chotěnova a Jarošova.
- Výuka byla dělena na výchovy (tělesnou, hudební, výtvarnou, rozumovou, brannou, mravní, pracovní...)
- Prohlubovala se spolupráce s rodinou (především mladým rodičům školka pomáhala s vhodným výchovným vedením dětí), s učiteli 1. třídy ZŠ,

s ostatními subjekty (např. s Okresní pedagogicko-psychologickou poradnou – byla využívána na ověření školní zralosti dětí)

- V roce 1982 zakoupen z finančního daru JZD první televizor
- Přibývá více kulturních zážitků pro děti, už to není jen výstava sovětských hraček a knih, ale např. divadelní představení v D. Újezdě a Litomyšli, koncert ve Smet. domě, výlet do ZOO, branné cvičení v Budislavi...
- Od roku 1983 byla zvýšená pozornost věnována souvislému vyjadřování a výslovnosti dětí. Výchova byla orientována na získávání kladného vztahu k životnímu prostředí
- Od roku 1985 v rámci zlepšování zdravotního stavu dětí jezdí starší děti na předplavecký výcvik do krytého bazénu v Poličce
- Děti jsou otužovány – starší navlhčenou žínkou

- před odpoledním odpočinkem (horní polovina těla), mladší vzduchem. Děti jsou přiměřeně oblekány, místnosti jsou hodně větrány
- Pokud rodiče žádali odklad školní docházky, navštívili s dítětem Okresní pedagogicko-psycho logickou poradnu. Ta měla hlavní slovo. Podle toho, jak rozhodla, dítě muselo do ZŠ nebo naopak muselo zůstat v MŠ
 - Od roku 1989 bylo hlavním úkolem uplatňovat hru, jako základní činnost dětí
 - Ve školním roce 1990-91 nastupuje na místo ředitelky paní Eva Kabrhelová z Dolního Újezdu
 - Od 1. 1. 1991 došlo ke změně provozovatele školy. Mateřskou školu převzala Obec Desná. Školský úřad ve Svitavách zaměstnal kuchařku (p. Věru Sýkorovou) a školnici (p. Věru Dvořákovou). Pomocná síla paní Růženka Kysilková zůstala pracovnící ZD
 - Poplatek za celodenní stravné byl na dítě 11Kčs.
 - Preventivní zubní prohlídky probíhají v zubní ordinaci v ZŠ Dolní Újezd
 - Hra je základní činností dětí, kolektivní práci nahrazuje práce skupinová a individuální
 - Od roku 1991-92 se škola každoročně zúčastňuje výtvarné soutěže s hasičskou tematikou (až dodnes)
 - Od téhož roku je škola opět jednotřídní. Přihlášeno pouze 18 dětí, v průběhu roku se počet přihlášených zvýšil na 24
 - V roce 1991 dovezl děti naposled do školky pověstný BARKAS řízený panem Janem Pavlišem, pak jezdí děti s učitelkou linkovým autobusem
 - Na nedaleké školní zahradě (nyní v místě stojí nový domek Řehůrkových) byly pěstovány ovocné stromy. Jejich plody byly hojně využívány ve školní kuchyni
 - V roce 1994 byl zakoupen velký skládací bazén a minitrampolína z peněz školského úřadu určených na rozvoj regionálního školství
 - 1995 zakoupena švédská bedna a gymnastický koberec, škola byla vybavena „výchovným programem LEGO“
 - V roce 1996 byl položen vstupní chodník ze zámkové dlažby
 - V roce 1999 byla zazděna dvě boční okna ve velké třídě směrem k zahradnímu altánu
 - Od roku 2001 pracuje v MŠ pouze jedna plně kvalifikovaná pedagogická pracovníce (ředitelka E. Kabrhelová), v odpoledních hodinách provádí odborné rutinní práce u dětí školnice (V. Dvořáková)
 - 2001 zakoupen první počítač
 - Od roku 2003 je škola právním subjektem. Byly zrušeny okresní úřady, referáty školství, které byly zaměstnavateli pracovníků škol.
- Škola, jako všechny ostatní, od té doby vystupuje a jedná ve všech právních vztazích sama a nese za ně odpovědnost. Především pro malé školy a hlavně jejich zřizovatele, tedy obce, přináší právní subjektivita další nárůst výdajů
- V roce 2004 zakoupena nová skluzavka na školní zahradu

- Úplata za předškolní vzdělávání byla v roce 2004 80 Kč, v roce 2006 100 Kč
- V roce 2005 zřízeno připojení k internetu
- V roce 2007 zakoupen do školní zahrady kolotoč a tabule, v roce 2008 vahadlová houpačka
- V roce 2009 proběhla komplexní oprava budovy. V půdním prostoru vzniklo 5 bytů, ve školce byla vyměněna okna, osvětlení, akumulární topení bylo vyměněno za plynové. Proběhla rekonstrukce sociálního zařízení dětí, dospělých i částečná rekonstrukce kuchyně
- V roce 2011 byly zakoupeny zástinné rolety do velké třídy, kde děti po obědě odpočívají a byly zřízeny internetové stránky školy
- Úplata je od školního roku 2012/2013 ve výši 200 Kč, děti v posledním ročníku MŠ ji neplatí. Celodenní stravné je v současné době 30 a 32 Kč dle věku.
- Materiální vybavení je průběžně doplňováno, obměňováno a dokupováno dle finančních prostředků - v poslední době probíhá výměna nábytku v obou třídách - zakoupena knihovna s regálem pod televizi, stěna s boxíky na výtvarné práce, stěna s boxíky na stavebnice, nová dětská kuchyňka...

Toto je pár zajímavostí, které jsem vyčetla ze školní kroniky. Možná se usmějete, pobavíte, zjistíte pár věcí, které jste nevěděli a to je cílem. Jistě dáte za pravdu, že vše nelze za takovou řádku let zcela popsat, proto zde ani nejmenuji všechny zaměstnance (je jich okolo 30), jistě je ale znát pokrok, kterým škola za svoji éru prošla.

Bc. Anna Veselíková

Několik vět ze současnosti

Protože má školka krásné kulaté narozeniny, sluší se na její oslavu napsat pár řádků. Minulé doby, zejména období stavby 1973-1976, nám krásně popsal pan Josef Flidr. Tak teď se budeme věnovat spíše současnosti.

Mateřská školka v Desné je od roku 2010 opět dvoutřídní. Zvyšující se počet dětí přiměl zřizovatele i ředitelství otevřít ještě jednu třídu. Ta byla vytvořena ze zadní místnosti, z původní ložnice. Musím ale podotknout, že počty dětí jsou v jednotlivých letech velmi kolísavé. Například ještě v roce 2007 byl počet přihlášených dětí pouze 15.

Školu navštěvují děti zpravidla od 3 let do 6, 7 let z Desné a Poříčí. Děti z Poříčí dováží linkovým autobusem tam i zpět paní školnice. Kapacita po přestavbě školy je max. 35 dětí. Dá se říci, že v posledních letech je naplněna vždy stoprocentně. Provoz je zajištěn od 6.30 do 16.00 hodin. Děti jsou rozděleny do tříd dle věku. Starší „Kofáta“ mají zadní menší třídu

(původní ložnici), může jich zde být 15, mladší děti „Myšičky“ dovádějí ve velké třídě v max. počtu 20 dětí.

Škola je velmi vhodně situována do klidného prostředí obce Desná, stranou od hlavní komunikace. Je obklopena prostornou zahradou s dostatkem zeleně. Tyto prostory umožňují dětem rozmanité pohybové, herní i vzdělávací aktivity. Hojně využíváme i nové hasičské hřiště s travnatou plochou v sousedství školy.

V současné době pracuje ve škole 5 zaměstnanců. Tři plně kvalifikované pedagogické pracovnice a 2 provozní pracovnice (kuchařka a školnice). V minulých letech byl kolektiv zaměstnanců více stabilní, dnes dochází k častému střídání zaměstnanců zejména proto, že mladé učitelky odcházejí na mateřskou dovolenou. Snahou i cílem je, aby se celý kolektiv podílel na vytváření celkové koncepce školy, zapojoval se

do společných akcí a aktivit školy. V rámci své profese se všichni zaměstnanci dále vzdělávají a mají zájem o získávání nových informací a využívání nových metod a forem práce.

Mateřská školka spolupracuje s rodiči, řadou institucí, poradenskými zařízeními, zřizovatelem, spádovou základní školou i okolními mateřskými školami. Usiluje tak o všestranný rozvoj dětí, o prostředí pohody, klidné atmosféry a pocitu důvěry a porozumění. Doufáme, že se nám toto alespoň částečně daří.

MŠ v Desné je od 1.1.2003 příspěvkovou organizací, kterou zřizuje Obec Desná. Za výrazné podpory zřizovatele prošla škola v minulých

letech rozsáhlými úpravami. Nejvíce asi v roce 2009, kdy proběhla celková rekonstrukce budovy. V půdních prostorech vzniklo 5 bytů, v MŠ byla vyměněna okna, osvětlení, zrekonstruováno bylo sociální zařízení pro děti i zaměstnance, opravena byla kuchyně. Každý rok ale probíhají nutné opravy či úpravy jak ve školce, tak i na školní zahradě. V roce 2014 byla opravena terasa, která je využívána k venkovním aktivitám, relaxaci či odpočinku, ale např. i k výchovně vzdělávacím činnostem. Do budoucna plánujeme i její částečné zastřešení, aby mohla být využívána i za méně vhodného počasí.

Zajímavým a vhodným počinem bylo i zřízení internetových stránek školy, které fungují již od roku 2011. Sem mohou rodiče i ostatní zájemci kdykoli nahlédnout a mají tak aktuální informace ze života školy i s řadou fotografií. Tak koukněte: www.skolka.obecdesna.cz.

V souladu s obecnými zásadami a cíli vzdělávání a podle místních podmínek má škola vytvořen svůj vlastní Školní vzdělávací program (ŠVP), který vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Vytváří ho ředitel školy zpravidla na dobu tří let. Učitelky si tento ŠVP rozpracovávají do Třídních vzdělávacích programů a podle nich s dětmi pracují. Tím směřujeme k naplňování záměru předškolního vzdělávání. Děti tak získávají základy kompetencí důležitých pro jejich další rozvoj.

Dětem je vytvářen pestrý denní program a k němu jsou v průběhu školního roku nabízeny i další aktivity jako je: „Drakiáda, Pod-

zimní a jarní tvořivá dílnička, Mikuláš ve školce, Vánoční besídka v KD v Poříčí, Vánoční koleda pro seniory, Desenské jesličkování, Vítání občánků v Desné i Poříčí, Masopustní karneval, Čarodějnický rej, Den matek, Den dětí, školní výlet, Loučení s předškoláky na OÚ, výlet do Lito-

myšle, procházka novou naučnou stezkou „Kolem Štimberka“ v Poříčí, oslavy narozenin s dortem, návštěva 1. třídy ZŠ, plavecký výcvik, návštěvy divadelních představení, knihovny, ZUŠ v Dolním Újezdě, Sportovní hry mateřských škol v Litomyšli, soutěže, výstavy.....“

Bývalým zaměstnancům přejeme zdraví, pohodu a děkujeme. Současným hodně pracovního elánu do dalších dní a hodně dětičky, samozřejmě!!!

Školce přejme do dalších let dostatek dětí z Desné i z Poříčí. Pokud bude v těchto vesnicích vzkvétat výstavba a budou zde příhodné podmínky pro život na vesnici, budou zde mladé rodiny s malými dětmi. Jedině tak může školka i v dalších desetiletích fungovat, prosperovat a dále se rozvíjet.

Bc. Anna Veselíková, ředitelka na MD